

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/8/2013
Identifikačné číslo spisu:	7611207950
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2015
Meno a priezvisko:	
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7611207950.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Mgr. J., bývajúcej v J., zastúpenej Advokátskou kanceláriou VASIL, ŠIMONOVIC & partners, s.r.o. so sídlom v Košiciach, Kuzmányho č. 29, IČO: 47 240 482, proti žalovanej Základná škola Slovinky, so sídlom v Slovinkách, Slovinky č. 71, IČO: 35 546 034, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 8 C 86/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 110/2012 a rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 16. februára 2012 č.k. 8 C 86/2011-117 vo výroku o trovách konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 12. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 110/2012 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 16. februára 2012 č.k. 8 C 86/2011-117 vo výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom zo 16. februára 2012 č.k. 8 C 86/2011-117 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť 1 250 €, vo zvyšku žalobný návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaná neoprávnene zasiahla do dobrého mena, cti, dôstojnosti a súkromného života žalobkyne tým, že na internetovej stránke žalovanej t.j. základnej školy, v ktorej pôsobí žalobkyňa ako učiteľka, uverejnila od 9.3.2011 do 14.4.2011 faktúru s uvedením jej titulu, mena a priezviska, z ktorej vyplýva, že žalobkyňa absolvovala psychologické vyšetrenie. Táto skutočnosť mala dopad na osobnostné práva chránené § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník /ďalej len OZ/, pretože v obci, kde žalobkyňa žije, jej obyvatelia premenovali psychologické vyšetrenie na psychiatrické, rozšírilo sa o nej, že sa asi z práce zbláznila a že je nespôsobilá vykonávať povolanie učiteľky. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobe domáhajúcej sa uloženia povinnosti zaplatiť 2 500 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy čiastočne vyhovel, podľa § 13 ods. 2 OZ uložil žalovanej povinnosť zaplatiť 1 250 € a vo zvyšku žalobu zamietol. S ohľadom na iba čiastočný úspech žalobkyne v konaní (v časti 1 250 €) a neúspech v časti, v ktorej bola jej žaloba zamietnutá (1 250 €), súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. nepriznal právo na náhradu trov konania žiadnemu

z účastníkov.

Na odvolanie žalobkyne podané iba v časti výroku o trovách konania Krajský súd v Košiciach uznesením z 12. októbra 2012 sp. zn. 5 Co 110/2012 potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie vo výroku o trovách konania a náhradu trov odvolacieho konania nepriznal žiadnemu z účastníkov. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vo výroku o trovách konania a na zdôraznenie správnosti uviedol, že jednotlivé ustanovenia § 142 ods. 1 až 3 O.s.p. ustanovujú aj poradie, v akom majú a môžu byť použité pri rozhodovaní o trovách konania. S ohľadom na iba čiastočný úspech žalobkyne v konaní bolo vecne správne aplikovať na rozhodnutie o trovách konania § 142 ods. 2 O.s.p. a nie § 142 ods. 3 O.s.p.

Na podnet žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania. Žiadal rozhodnutia v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súdy v danom prípade nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) právo žalobkyne na náhradu trov konania, keď v konaní, v ktorom rozhodnutie súdu záviselo od úvahy súdu, rozhodli súdy podľa nesprávnej právnej normy (§ 142 ods. 2 O.s.p.).

Žalobkyňa sa stotožnila s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora a žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníčky konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie krajského súdu o náhrade trov konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). V mimoriadnom dovolaní vytyka generálny prokurátor nesprávnu aplikáciu § 142 ods. 2 O.s.p. v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov konania medzi žalobkyňou a žalovanou.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. j keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Rozhodovanie o náhrade trov konania podľa vyššie citovaných ustanovení § 142 ods. 1 až 3 O.s.p. sa z ich samotnej povahy uplatňuje v sporovom súdnom konaní a je založené na nasledovných zásadách. 1/ Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná plnú náhradu trov konania proti účastníkovi, ktorý nemal žiadny úspech vo veci (§ 142 ods. 1 O.s.p.), 2/ Účastníkovi, ktorý mal vo veci prevažne úspech, prizná súd pomernú časť trov konania proti tomu účastníkovi, ktorý mal vo veci prevažne neúspech (§ 142 ods. 2 O.s.p.), 3/ Ak bol úspech a neúspech oboch účastníkov rovnaký, súd rozhodne, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 2 O.s.p.), 4/ Účastníkovi, ktorý mal vo veci len čiastočný úspech, súd prizná proti druhému plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech vo veci v pomerne nepatrnej časti (§ 142 ods. 3 O.s.p.), 5/ Ak rozhodnutie o výške plnenia priznaného súdom záviselo na znaleckom posudku alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo na úvahe súdu, prizná súd základnú sadzbu tarifnej odmeny advokáta určenú z výšky priznaného plnenia vo veci (§ 142 ods. 3 O.s.p.). Ustanovenia § 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. zakotvujú v sporovom súdnom konaní pri rozhodovaní o trovách konania zásadu pomeru úspechu účastníka v konaní. Ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku z tejto zásady v tom zmysle, že v prípadoch predpokladaných týmto ustanovením súd nepriznáva náhradu trov konania podľa pomeru úspechu účastníka. V prípadoch predpokladaných týmto ustanovením totiž prizná súd 1/ plnú náhradu aj čiastočne neúspešnému účastníkovi, za predpokladu, že jeho neúspech vo veci je pomerne nepatrný, 2/ prizná základnú sadzbu advokáta podľa výšky plnenia priznaného súdom vo veci samej, ak rozhodnutie súdu záviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

V prejednávanej veci sa žalobkyňa v konaní o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do jej osobnostných práv úspešne domohla ochrany svojich práv. Výška priznaného plnenia - 1 250 € ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do jej osobnostných práv bola určená úvahou súdu s prihliadnutím na zákonné kritéria (§ 13 ods. 3 OZ), teda s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Konanie o zaplatenie náhrady za nemajetkovú ujmu v peniazoch za neoprávnený zásah do osobnostných práv, je teda konaním, v ktorom výška priznaného plnenia závisí od úvahy súdu. Ak teda v konaní, v ktorom rozhodnutie o výške plnenia vo veci samej záviselo od úvahy súdu, súd na rozhodnutie o trovách konania použil ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. tak potom jeho rozhodnutie o trovách konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., pretože súdy použili nesprávnu právnu normu.

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania medzi účastníkmi v spojení s uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania a uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania, ako i závislý výrok o trovách odvolacieho konania v zmysle § 242b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods.

1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.